

Karta (sylabus) modułu/przedmiotu

Pedagogika

(Nazwa kierunku studiów)

Studia pierwszego stopnia

Przedmiot:	Praca wychowawcza, korekcyjna i kompensacyjna w edukacji przedszkolnej i kl. I-III. Pedagogical, corrective and compensatory work in an early childhood and elementary (1-3 grade) school education.	
Rok: III	Semestr: VI	
Rodzaje zajęć i liczba godzin:	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Ćwiczenia	15	
Liczba punktów ECTS:	2	

Cel przedmiotu

C1	Dostarczenie studentom wiedzy na temat istoty specyficznych trudności w nauce czytania i pisania zwanych dysleksją rozwojową, uwrażliwienie na trudności w psychospołecznym funkcjonowaniu dzieci dyslektycznych.
C2	Wyposażenie w umiejętności z zakresu wczesnej diagnozy pedagogicznej oraz organizowania pracy terapeutycznej dla dzieci z trudnościami w uczeniu się.
C3	Przygotowanie studentów do samodzielnego planowania, organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, w tym formułowania celów i nabycia kompetencji dobierania metod edukacji i terapii osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz prawidłowego dobierania form i środków dydaktycznych; opracowania materiałów dydaktycznych, np.: konspektów zajęć korekcyjno – kompensacyjnych.

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

1	Podstawowe zagadnienia z pedagogiki ogólnej.
2	Podstawowe wiadomości zakresu psychologii rozwojowej.
3	Podstawowe wiadomości zakresu pedagogiki specjalnej.

Efekty kształcenia

	W zakresie wiedzy:
EKW1	Opisuje specyficzne trudności w nauce czytania i pisania wynikające z zaburzeń percepcyjnych;
EKW2	Definiuje takie pojęcia, jak: dysleksja, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa; charakteryzuje typy dysleksji i dyskalkulii, w tym także cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej.
EKW3	Zna organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole; uwzględniając podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Opisuje proces planowania pracy, w tym programowania jednostki metodycznej; charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych według J. Jastrzęb oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji wg B. Zakrzewskiej.
	W zakresie umiejętności:

EKU1	Prawidłowo formułuje występujące trudności w czytaniu i pisaniu; właściwie ocenia dobór ćwiczeń, metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze SPE.
EKU2	Wykonuje autorską kartę pracy do konspektu zajęć korekcyjno – kompensacyjnych; sporządza konspekt zajęć uwzględniając kreatywne rozwiązania.
	W zakresie kompetencji społecznych:
EKK1	Ma poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegającą pracę zajęć korekcyjno – kompensacyjnych.
EKK2	Poszukuje twórczych i innowacyjnych rozwiązań w procesie kształcenia podnoszących jego efektywność.

Treści programowe przedmiotu		
Forma zajęć – ćwiczenia		
	Treści programowe	Liczba godzin
ĆW1	Organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole. Charakterystyka dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Specyficzne trudności w nauce czytania i pisania. Terminologia: dysleksja rozwojowa, dysgrafia, dysortografia, ryzyko dysleksji. Przyczyny dysleksji. Typy dysleksji. Objawy ryzyka dysleksji. Skala Ryzyka Dysleksji. Symptomy dysleksji rozwojowej. Diagnoza.	2
ĆW2	Trudności w uczeniu się matematyki. Terminologia: dyskalkulia rozwojowa, akalkulia, oligokalkulia, parakalkulia, pseudodyskalkulia, wtórna akalkulia. Typy dyskalkuli. Praca z dzieckiem z dyskalkulią rozwojową. Zasady terapii dzieci z dysleksją i dyskalkulią.	1
ĆW3	Leworęczność u dzieci: definicja lateralizacji, rodzaje lateralizacji jako ważny czynnik rozwoju ruchowego dziecka. Zaburzenia procesu lateralizacji jako przyczyna trudności i niepowodzeń w nauce. Postępowanie, zasady pracy z dzieckiem leworęcznym. Ćwiczenia usprawniające motorykę ogólną oraz sprawność manualną.	2
ĆW4	Charakterystyka specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Zaburzenia percepcji słuchowej ich objawy i konsekwencje. Ćwiczenia doskonalące analizę i syntezę słuchową.	1
ĆW5	Zaburzenia słuchu fonematycznego. Ćwiczenia doskonalące słuch fonematyczny.	1
ĆW6	Zaburzenia percepcji wzrokowej oraz orientacji przestrzennej i ich objawy. Ćwiczenia doskonalące analizę syntezę wzrokową oraz orientację przestrzenną.	1
ĆW7	Motoryka ogólna i manualna jako czynnik gotowości dziecka do nauki szkolnej. Zaburzenia i opóźnienia rozwoju ruchowego i ich objawy.	1
ĆW8	Pojęcie terapii pedagogicznej, system opieki i pomocy dzieciom z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi. Cele, formy, zasady terapii pedagogicznej.	2

ĆW 9	Planowanie i realizacja zajęć. Programowanie jednostki metodycznej. Etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych według J. Jastrząb. Płaszczyzny działania w procesie reedukacji wg B. Zakrzewskiej.	2
ĆW 10	Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z zaburzeniami koncentracji uwagi: kryteria diagnostyczne ADHD, podtypy ADHD, objawy. Praktyczne wskazówki do pracy z uczniem ADHD.	1
ĆW 11	Współpraca nauczycieli i rodziców dzieci z trudnościami szkolnymi.	1
	Suma godzin:	15

Metody i środki dydaktyczne	
M1	wykład z prezentacją multimedialną
M2	metody i techniki aktywizujące (dyskusja dydaktyczna i in.);
M3	ćwiczenia praktyczne
SD1	prezentacje multimedialne
SD2	opisy przypadków

Sposoby oceniania	
Ocenianie kształtujące	
F1	Dyskusja na zajęciach
F2	Przygotowanie do zajęć /prezentacja multimedialna/
F3	Aktywność na zajęciach
Ocenianie podsumowujące	
P2	Zaprojektowanie przez studentów scenariusza zajęć

Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na realizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z wykładowcą – zajęcia	15
Godziny kontaktowe z wykładowcą – konsultacje	2
Przygotowanie do zajęć, zapoznanie się z obowiązującą literaturą, wykonanie prac zaliczeniowych	43
Suma	60
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2

Literatura podstawowa	
1	Bogdanowicz M.: Ryzyko dysleksji dysortografii i dysgrafii skala ryzyka dysleksji wraz z normami dla klas I II III Harmonia, 2011 r.
2	Skorek E. M.: red., Terapia pedagogiczna. T. I, Zaburzenia rozwoju psychoruchowego, Impuls, Kraków 2005 r.
3	Zakrzewska B., Trudności w czytaniu i pisaniu: modele ćwiczeń, WSiP, Warszawa 1996 r.
4	Zakrzewska B., Jeszcze potrenujmy: ćwiczenia w zakresie wzrokowo-słuchowym, WSiP, Warszawa 1998 r.

5	Kaja B. : Zarys terapii dziecka, Bydgoszcz 2001 r.
6	Skibińska H.: Praca korekcyjno-kompensacyjna z dziećmi z trudnościami w czytaniu i pisaniu, WSP, 2001 r.
Literatura uzupełniająca	
7	Gruszczyk-Kolczynska E., Dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki, Warszawa 1994.
10	Rutkowska Z. R.: Zestaw ćwiczeń do zajęć korekcyjno – kompensacyjnych Harmonia, 2009 r.
11	Tomczak. J., Ziętara R., Kwestionariusz diagnozy i narzędzia badawcze w terapii pedagogicznej, Kraków 2008.
12	Franczyk A., Krajewska K.: „Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym z deficytami i zaburzeniami rozwoju”, Impuls, Kraków 2007 r.
13	Franczyk A., Krajewska K.: „Skarbiec nauczyciela terapeuty”, Impuls, Kraków 2006 r.
14	Waszkiewicz E.: Zestaw ćwiczeń do zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, CMPPP, Warszawa 2002 r.
15	Gindrych P. A.: Funkcjonowanie psychospołeczne uczniów dyslektycznych, Wydawnictwo Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej, Lublin 2002 r.
16	Kujawa E., Kurzyna M., Metoda 18 struktur wyrazowych w pracy z dziećmi z trudnościami w czytaniu i pisaniu, WSiP 2001 r.
17	Wójtowicz M.: Scenariusze zajęć biblioterapeutycznych nie tylko dla uczniów z dysleksją. Terapia – zabawa – nauka

Macierz efektów kształcenia

Efekt kształcenia	dniesienie danego efektu kształcenia do efektów zdefiniowanych dla całego programu(PEK)	ów w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	iesienie danego efektu do efektów specjalnościowych	ów w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	iesienie danego efektu do efektów nauczycielskich	ów w jakim efekty kształcenia związane są z przedmiotem	Cele przedmiotu	Treści programowe	etody i środki dydaktyczne	Sposoby oceniania
EKW1	K_W15	++	SP_W09 SW_W09	++	N_W09	++	C1	ĆW1,ĆW4	M1,M2, SD1, SD2	F3,P1
EKW2	K_W15	+++	SP_W10 SW_W10	+++	N_W09	+++	C1,C2	ĆW1,ĆW2, ĆW3, ĆW8,ĆW10	M1, SD1, SD2	F1,F3,P1
EKW3	K_W14	+++	SW_W11 SP_W11	+++	N_W07	++	C2,C3	ĆW2, ĆW3, ĆW4,ĆW8, ĆW9,ĆW10	M1,M2, SD1,SD2	F1,F2,F3,P1
EKU1	K_U03	+++	SW_U06 SP_U06	++	N_U05	+++	C2,C3	ĆW5,ĆW6, Ćw7	M1M3, SD1, SD2	F2,F3,P1, P2
EKU2	K_U09	++	SW_U04 SP_U04	++	N_U07	+	C3	ĆW9	M3, SD1, SD2	F3,P1,P2
EKK1	K_K03	+++	SW_K02 SP_K02	+	N_K06	+++	C1, C2,C3	ĆW1,ĆW2, ĆW8,ĆW11	M1,M2, SD1, SD2	F3,P1
EKK2	K_K01	++	SW_K01 SP_K01	+	N_K01	++	C2,C3	ĆW8,ĆW9,	M2, M3, SD1, SD2	F3,P1

Formy oceny - szczegóły

Na ocenę 2 (ndst)	Student nie potrafi wymienić specyficznych trudności w nauce czytania i pisania wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Zdefiniować takich pojęć, jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa; Nie charakteryzuje typów oraz objawów dysleksji i dyskalkulii, nie wymienia celów, form, zasad i metod terapii pedagogicznej. Nie zna organizacyjno –
-------------------	--

	<p>prawnych aspektów udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz nie uwzględnia podstawowych założeń organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Nie opisuje procesu planowania pracy, oraz programowania jednostki metodycznej. Nie potrafi scharakteryzować etapów pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno –kompensacyjnych oraz płaszczyzn działania w procesie reedukacji. Nie posiada umiejętności właściwego oceniania doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Nie potrafi w sposób precyzyjny i spójny stworzyć scenariusza zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz nie wykonuje do niego autorskiej karty pracy. Nie ma świadomości o konieczności planowania pracy zajęć korekcyjno – kompensacyjnych i poczucia odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej.</p>
<p>Na ocenę 3 (dst)</p>	<p>Student potrafi wymienić niektóre, specyficzne trudności w nauce czytania i pisania wynikające z zaburzeń percepcyjnych. Pobieźnie wyjaśnia przynajmniej większość podstawowych pojęć takich jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Nie charakteryzuje typów i objawów dysleksji i dyskalkulii oraz nie wymienia celów, form, zasad i metod terapii pedagogicznej. Zna organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole, ale nie uwzględnia podstawowych założeń organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi pobieżnie opisać proces planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. Powierzchnie charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Pobieźnie dokonuje oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób powierzchowny stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, nie uwzględniając kreatywnych rozwiązań oraz wykonuje do niego autorską kartę pracy. Odczuwa potrzebę refleksji o konieczności planowania pracy zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada częściowo ukształtowane poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej.</p>
<p>Na ocenę 3+ (dst+)</p>	<p>Student potrafi wymienić specyficzne trudności w nauce czytania i pisania wynikające z zaburzeń percepcyjnych. Potrafi pobieżnie wyjaśnić wszystkie podstawowe pojęcia takie jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Nie charakteryzuje typów i objawów dysleksji i dyskalkulii oraz wymienia cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej. Zna pobieżnie organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz uwzględnia podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi ogólnie opisać proces planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. Pobieźnie charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Potrafi w sposób ogólny formułować występujące trudności w czytaniu i pisaniu oraz w sposób ogólny dokonać oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób powierzchowny stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz wykonać do niego autorską kartę pracy. Wykazuje świadomość konieczności planowania pracy zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada w stopniu niskim poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogiczne.</p>
<p>Na ocenę 4 (db)</p>	<p>Student potrafi wykazać się powierzchowną wiedzą na temat specyficznych trudności w nauce czytania i pisania wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Potrafi wyjaśnić i ogólnie scharakteryzować podstawowe pojęcia takie jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Charakteryzuje ogólnie typy i objawy dysleksji i dyskalkulii oraz wymienia cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej. Zna ogólnie organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz uwzględnia podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi ogólnie opisać proces planowania pracy oraz</p>

	<p>programowania jednostki metodycznej. Ogólnikowo charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Potrafi w sposób dobry formułować występujące trudności w czytaniu i pisaniu oraz w sposób wystarczający dokonuje oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób szczegółowy stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz wykonać do niego autorską kartę pracy. Przejawia pełną świadomość konieczności planowania pracy zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada w stopniu umiarkowanym poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej.</p>
Na ocenę 4+ (db+)	<p>Student potrafi wykazać się szczegółową wiedzą na temat specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Potrafi wyjaśnić i stosunkowo szczegółowo scharakteryzować podstawowe pojęcia takie jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Charakteryzuje typy i objawy dysleksji i dyskalkulii oraz wymienia cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej. Zna stosunkowo szczegółowo organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz uwzględnia podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi dość szczegółowo opisać proces planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. W sposób zadowalający charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Potrafi szczegółowo formułować występujące trudności w czytaniu i pisaniu oraz w sposób zadowalający dokonuje oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób szczegółowy i spójny stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz wykonać do niego autorską kartę pracy. Ma świadomość o konieczności planowania pracy zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada, w przeważającej mierze poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej.</p>
Na ocenę 5 (bdb)	<p>Student potrafi wykazać się rozległą wiedzą na temat specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania wynikających z zaburzeń percepcyjnych. Potrafi zdefiniować podstawowe pojęcia takie jak: dysleksja rozwojowa, dyskalkulia, lateralizacja, diagnoza, terapia pedagogiczna, nadpobudliwość psychoruchowa. Wyczerpująco charakteryzuje typy i objawy dysleksji i dyskalkulii oraz wymienia cele, formy, zasady i metody terapii pedagogicznej. Zna organizacyjno – prawne aspekty udzielania pomocy – psychologiczno pedagogicznej w przedszkolu i szkole oraz uwzględnia podstawowe założenia organizowania i prowadzenia zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Potrafi w sposób wyczerpujący opisać proces planowania pracy oraz programowania jednostki metodycznej. Charakteryzuje etapy pracy w jednostce metodycznej zajęć korekcyjno – kompensacyjnych oraz płaszczyzny działania w procesie reedukacji. Potrafi precyzyjnie formułować występujące trudności w czytaniu i pisaniu oraz posiada umiejętność właściwej oceny doboru metod, form i środków dydaktycznych do możliwości i potrzeb ucznia ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi. Potrafi w sposób prawidłowy i spójny stworzyć scenariusz zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, uwzględniając kreatywne rozwiązania oraz wykonać do niego autorską kartę pracy. Ma głęboką świadomość o konieczności planowania pracy zajęć korekcyjno – kompensacyjnych. Posiada pełne poczucie odpowiedzialności za prawidłowo przebiegający proces terapii pedagogicznej. Potrafi w sposób precyzyjny poszukiwać twórczych i innowacyjnych rozwiązań podnoszących jego efektywność w procesie kształcenia.</p>
Autor programu:	dr Aneta Paszkiewicz
Adres e-mail	anetajan5@wp.pl
Jednostka organizacyjna:	Katedra Pedagogiki PWSZ w Chełmie